

Pilot Hechte Wijkteams in Woerden voor betere invulling passende zorg

RegiozorgNU is een regionale huisartsenorganisatie in de provincie Noordwest Utrecht, een gebied met vijf gemeenten en ongeveer 260.000 inwoners. De dienstverlening bestaat onder andere uit het verbeteren en vernieuwen van de eerstelijnszorg, spoedzorg en chronische zorg, zodat de inwoner van Noordwest Utrecht ook in de toekomst verzekerd blijft van goed toegankelijke zorg. Dit gebeurt door te innoveren en te digitaliseren, maar vooral ook door een uitbreiding in de wijkgerichte samenwerking richting sociaal domein. RegioZorgNu, de gemeente Woerden en Cazas Wonen zijn de pilot hechte wijkteams gestart, om zo beter invulling te geven aan passende zorg.

Uitbreiding richting samenwerking met sociaal domein
Volgens Sam Siemssen, directeur van RegioZorgNU, ligt er al een goed fundament, en dat scheelt bij het inrichten van hechte wijkverbanden. “In iedere gemeente van de regio zijn één of meerdere wijksamenwerkingsverbanden van RegiozorgNU actief, in totaal negen. De wijksamenwerkingsverbanden zorgen voor implementatie en uitvoering van de integrale zorg- en ketenprogramma’s op wijkniveau en voor de domeinoverstijgende samenwerking. Deze samenwerking was tot voor kort vooral toegespitst op multidisciplinaire eerstelijnszorg, dus de samenwerking tussen de huisartsen, paramedici en de apotheek. De stap die nu gezet wordt, is uitbreiding richting samenwerking met het sociaal domein en de gemeente.”

Woerden als proeftuin

Op de belangrijkste terreinen zie je volgens Siemssen dat men elkaar zo langzaamaan weet te vinden en dat

ze ervan doordrongen zijn dat een goede samenwerking tussen het sociaal en medisch domein essentieel is. “En dat daar gewoon stappen in gezet moeten worden.” Woerden wordt als proeftuin gebruikt, en daar wordt de komende tijd gekeken wat de beste vorm en inrichting is voor de samenwerking. “De vraag is: welke stappen moet je met elkaar doorlopen om tot hechte wijkteams te komen en wat is ervoor nodig? Hebben alle partijen dezelfde doelen voor ogen en hetzelfde urgentie besef van wat er moet gebeuren? Wat is de ideale vorm en hoe geef je daar sturing aan? Daar zijn we nu met elkaar naar op zoek. Wij hebben Lorenz als kennispartner gevraagd om dit proces inhoudelijk te begeleiden, omdat zij hier een hele goede partij voor zijn met kennis van het sociaal domein. Lorenz heeft ervaring met het in kaart brengen van wijken. Waar bestaat een wijk uit en waar zitten de uitdagingen, zowel op korte als op lange termijn. We willen vooral door bouwen op wat er al is.”

In de gemeente Woerden wordt dus de eerste stap gezet, en hiervan wordt een draaiboek gemaakt, een raamwerk, wat gebruikt kan worden in de andere gemeentes in de regio voor het verder inrichten van de hechte wijkteams. Hierdoor wordt het een stuk tastbaarder om ermee aan de slag te gaan. “Wij hadden een goede ingang bij Woerden en de gemeente staat heel open om dit te gaan doen. Ze zijn enthousiast om aan de slag te gaan. Daarnaast is Woerden qua schaalgrootte ideaal met ongeveer 40.000 inwoners. De hele setting in Woerden is goed om hier een succes van te maken.”

Verbindende rol

Volgens Wethouder Mariëtte Pennarts van de gemeente Woerden is er een goede verstandhouding met de huisartsen in Woerden. “Dit project past binnen IZA en GALA, en bij onze maatschappelijke agenda, die we recent hebben bepaald. Daar staan punten op als eenzaamheid, dementie, valpreventie, fit en gezond blijven, psychosociaal welzijn van mensen. Dat komt allemaal aan de orde.” Ze ziet de rol van de gemeente als verbindend. “De huisartsen kennen elkaar goed, maar het gaat hier ook om de vrijwilligersorganisaties en anders organisaties vanuit de sociale basis. Daarin kunnen wij verbinden tussen de partijen en meedenken, maar ook sturend zijn. Als je een aanpak hebt, die werkt, dan kunnen we daar op aansturen met ons beleid en met onze financiële middelen.”

Data woningcorporatie

Saar Spanjaard en een aantal collega’s zijn vanuit Cazas Wonen nauw betrokken bij de pilot hechte wijkteams in Woerden. Spanjaard: “Wij hopen goed inzicht te krijgen in de bewoners van de verschillende wijken als collectief en wat hun uitdagingen zijn. Maar ook wat er >>

Mariette Pennarts

Sam Siemssen

Saar Spanjaard

kan verbeteren op het gebied van gezondheid en welzijn. Wij kunnen dan meer gaan anticiperen op bijvoorbeeld doelgroepen die ouder worden of gezondheidsklachten hebben. De data die wij gezamenlijk kunnen genereren zijn anders dan de data van het CBS, waardoor we met een meerdimensionale blik kunnen kijken naar een wijk en naar wat er inhoudelijk nodig is in die wijk, vanuit de driehoek zorg en welzijn, de gemeente en de woningcorporatie.” De data die Cazas Wonen aanlevert bestaat uit overlastmeldingen, eenzaamheidssignalen, huurprijsgegevens en aanpassingen in woningen. Spanjaard: “Wij kunnen ook zien welke mensen op welke woningen reageren en dus welke buurt gewild is door welke inwoner. Wat is er dan nodig in die wijk om ervoor te zorgen dat die perspectieven biedt?”

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Het is voor alle partijen momenteel nog een beetje zoeken. Siemssen: “Hoe zorg je ervoor dat er rondom de inwoners opgave gericht samengewerkt gaat worden met de nadruk op preventie en hoe betrekken we de inwoner hierbij? Dit zijn allemaal vragen die nog openstaan. Theoretisch klinkt het mooi, het in de praktijk brengen is wel een uitdaging. Uiteindelijk is het een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de zorg toegankelijk te houden en de gezondheidsverschillen te verkleinen.”

Uitdagingen

De echte uitdaging is volgens Siemssen dat we hier te maken hebben met een veranderopdracht en beweging waarbij we al lerend tot de beste oplossingen willen komen. “We hebben te maken met een verandertraject en niet met een project. Het gaat om een grote verandering, en mensen hebben gewoon graag het liefste dat je duidelijk vertelt: zo gaan we het doen en dit is de uitkomst. Maar dat weten we op voorhand niet en moeten we al lerend ontdekken”.

Pennarts noemt de samenwerking een ontdekking, waarvan de gemeente het belang inziet. “Wij leren er ook van. Er is al een goede communicatie, we kennen elkaar al, het is niet onlogisch dat ze ons ervoor gevraagd

hebben. Ik heb een gevoel van urgentie, we zullen wel moeten. Maar het is niet altijd dezelfde taal die je met elkaar spreekt. Je zit met meerdere mensen in deze samenwerking, niet alleen aan de knop. De sfeer is goed, iedereen heeft er zin in.”

Dat mensen elkaar op uitvoeringsniveau goed kennen in de regio beaamt Spanjaard. “In Woerden zijn bewoners, maar ook professionals in de wijken van nature geneigd om elkaar op te zoeken. We hoeven elkaar geen hand meer te geven om ons voor te stellen aan elkaar in de wijk, maar het gaat erom dat we nu ook op strategisch niveau samen uiteindelijk de goede gaan doen. En daar wordt nu een basis voor gelegd.” Het leggen van gordiaanse knopen is volgens haar een energiekiller. “Laten we het vooral niet te ingewikkeld maken en ook niet te veel blijven discussiëren over kwaliteit van data. Dat wordt vanzelf steeds beter. We moeten het tempo erin zien te houden. Als het goed is komen we tot inventieve, preventieve maatregelen die een wijk beter maken voor haar bewoners nu en in de toekomst. Preventie is moeilijk meetbaar te maken en ook moeilijk om uit te drukken in geld. De revenuen hiervan voor bewoners in de vorm van algeheel welbevinden zullen niet altijd leiden tot kostenbesparingen voor diegene die investeert. Investeren in preventie vraagt om gezamenlijk commitment op de maatschappelijke doelstelling. Ik denk dat het nu tijd is om allemaal een stap naar voren te doen en dat we er ook wat altruïstisch in gaan zitten.”

Nut en noodzaak van samenwerken

Los van de uitdagingen die er liggen, zien de zorgverleners wel het nut en de noodzaak om goed samen te werken met het sociaal domein. Siemssen: “Sociaal maatschappelijke problemen zoals bijvoorbeeld eenzaamheid en financiële onzekerheid creëren zorgvragen en gezondheidsklachten die bij de huisarts terechtkomen. Dat neemt alleen maar toe, dus is het belangrijk om meer nadruk op preventie te leggen. En dat kan alleen in goede samenwerking met de andere domeinen en indien alle partijen hierin hun verantwoordelijkheid nemen.”

Hij gelooft in het belang van deze beweging en ziet de << toegevoegde waarde. “Ik denk echt dat dit één van de belangrijke pijlers is waarmee we de zorg in de toekomst toegankelijk kunnen houden. Dit is voor mij de drijfveer om mij hier hard voor te maken en er echt voor te gaan. Ik vind het een mooie uitdaging.” Daar sluit Pennarts zich bij aan. “Ik ben van de vernieuwing, in Woerden kan veel. Er zijn veel vrijwilligers, een goede sociale basis, wij hebben ook de problemen die andere gemeentes hebben, dus we moeten de kans benutten om een samenwerking op poten te zetten.”